

התיקון מתחיל אצל היחיד

את ההתעלות הרוחנית של הימים הנוראים יש
לנצל לקבלת החלטות טובות בחיים האישיים.

איגרת של הרבי מליובאוויטש זצ"ל,
לקראת השנה החדשה

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ג.
ברוקלין, ניו.

- שנת המאה וחמישים להסתלקות הילולא של רבנו הזקן -

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

ימי ראש השנה - הימים הנוראים - שבהם נפתחת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, ממלאים את ליבו של כל יהודי ברגשות קודש.

תחושת 'הימים הנוראים' עמוקה בהרבה מ'יראת העונש' וכדומה. היראה המתעוררת ב'ימים הנוראים' היא 'יראת הרוממות', תחושה של יראה הבאה מתוך הכרה בהתרחשותה של הכתרת מלך מלכי המלכים הקדושי ברוך הוא, שהיא התוכן של ראש השנה, ובהשתתפותו של האדם בה.

הכתרת הבורא "מלך על כל הארץ", שאותה היהודים מבקשים ויוצרים בראש השנה, מחדשת את הקשר האישי של כל יהודי עם הקדוש ברוך הוא. זה קשר פנימי וישיר של כל יחיד באשר הוא יחיד, ולא רק בהיותו חלק מן הכלל. ההכתרה מתחוללת על ידי הבקשה האישית של כל אחד ואחת מאיתנו, שהקדוש ברוך הוא יקבל את ההכתרה, ומתוך כך נוצרת ההתחברות של "אנו עמך ואתה מלכנו".

תחושת ההכתרה באה לידי ביטוי מיוחד בתפילה: "אלוקינו ואלקי אבותינו, מְלוֹךְ עַל הָעוֹלָם כּוֹלּוּ בְּכַבּוּדְךָ הַגָּשֵׁי . . . וַיֵּדַע כֹּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּו . . . וַיֹּאמֶר כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאֶפֶס ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה"; הבריאה כולה, ובמיוחד האדם אשר נשמה באפו, מכירים בשלטונו ובמלכותו של הקדוש ברוך הוא ונכנעים לו.

התפילה הזאת מבטאת את תחושת יראת הרוממות, ובמקביל את התוצאה המתחייבת ממנה: הנכונות והתשוקה לקיים את מצוותיו של המלך.

משום כך, אף שימי ראש השנה הם תחילתם ופתיחתם של עשרת ימי תשובה - אין אומרים בהם 'תחנון' ו'ידידי על

חטאים. שכן תחושת ההתאחדות עם הקדוש ברוך הוא על ידי ההכתרה כובשת את האדם במידה רבה כל כך, שככל שיהיה גדול הצער על מעשי העבר, הוא מתבטל לנוכח תחושת יראת הרוממות.

לאמיתו של דבר, גם התשובה (במשמעותה העמוקה: שיבה אל המקור) קשורה קשר הדוק עם תוכנו הפנימי של ראש השנה, המתבטא ברעיון ההכתרה.

רק לאחר ראש השנה בא תורם של שאר חלקי התשובה - חרטה על העבר וקבלה על להבא, עם 'יודיים' ו'סליחות' וכו' - כהמשך טבעי והכרחי להכתרה של ראש השנה. התחושה המחודשת והמחוזקת של ההתקשרות וההתאחדות עם המלך, חייבת לעורר רצון והחלטה להיות ראוי להן. הדבר מחייב את האדם לסלק הצידיה את כל מה שמפריע להתקשרות זו: פשעים, עוונות ואפילו חטאים (בשוגג).

...

חייבים לומר בצער כי מפני סיבות שונות היו שנים ומקומות שבהם לא נוצלה במידה הראויה ההתעלות הרוחנית של ראש השנה ועשרת ימי תשובה. הימים הנוראים חלפו, ובכמה וכמה קהילות ויחידים התפוגגה התרוממות הרוח, ולא ניכר השינוי לטובה המצופה מכל יהודי, איש או אישה, בחיים האישיים היום יומיים.

כתוצאה מכך גם נעדרה ההטבה בחיים החברתיים.

אחת הסיבות העיקריות לכך היא, שלא ניצלו את ההתעלות ואת התרוממות הרוח של הימים הנוראים בדרך שתחייב את האדם עצמו, אלא לעניינים הנוגעים לאחרים. לא נדיר לגלות כי הימים האלה מנוצלים לנושאים כלליים ולבעיות כלל-עולמיות. מושמעים מסרים שאינם מחייבים איש, ובוודאי לא את ארבע האמות האישיות. דרך זו משיעיה את רצון הכול, ואפשר גם למצוא לה 'הצדקה', בכך שראש השנה מקיף את הבריאה כולה, ואין בעולם מחסור בעניינים כלליים 'גדולים' הדורשים הטבה או שינוי.

הדיבורים, הלהט וקבלת החלטות תקיפות בבעיות עולם 'נעלות' כל כך (שברוב המקרים אין למחליטים שום השפעה בהן) - משמשים אמתלה נוחה ו'נאה' לאימתן תשומת הלב

שם.

מתבטל: דאף דתקיעת שופר רמז שלו תשובה (רמב"ם הל' תשובה ג, ד. נתבאר בארוכה במאמר ד"ה תשי"י) יומי ראש השנה גם כן מעשרת ימי תשובה הם - הרי בתפלות ובקשות העיקריות דראש השנה לא נזכר זה כלל, ואין בראש השנה יודיו דברים (שהוא חיוב מצוות עשה בתשובה) (רמב"ם ריש הל' תשובה) ופשיטא ד"שלא ליתן פתחון פה למקטרג" - לא יבטל מצוות עשה), ואין בו קרבנות תשובה וכו'. - אלא שכל ענין התשובה בראש השנה הוא בכדי שתקבל ההכתרה (המשך ר"ה תשי"ג: רד"ה שהמ"מ, סד"ה טו"ט) ולכן אין ענינה בידוים ולא לתקן החסר (המשך ר"ה תרצ"ה פ"י, כ"ד) והתיקון בא 'בעשרת ימי תשובה הבאים לאחר ראש השנה (לקו"ת דברים מט, ד). ואדרבה 'לכאורה מה ענין בכייה אל ראש השנה, אך הבכייה.. בעיני למיהויו קדם מלכא" (לקו"ת שם נה, ד). וה"תודה בלחש" הוא גם כן ענין געגועים (לקו"ד ע' 102). ואין כאן מקומו. תשובה.. שיבה אל המקור: לקו"ת ר"פ האיזנ.

ימים נוראים . . . יראת הרוממות: בדרגה היותר נעלית כיון שנגלה כבוד הדר מלכותו בחינת מלכות דאין סוף (ראה לקו"ת דברים מח, ב, מט, ד, מט, ד).

הכתרת . . . התוכן של הראש השנה: כדמוכח מהבקשה בכל תפלות ראש השנה (מה שאין כן זכרונות ושופרות) מלוך על העולם, והחתימה (וכן בקידוש) מלך על כל הארץ. ובפירוש רש"י (במחזור וויטרי) דאומרים המלך הקדוש (וגם בערבית) לפי שאמר הקב"ה תמליכוני עליכם בראש השנה כדכתיב אני ה' אלוהיכם וסמך ליה בחודש השביעי. לכן גם תקיעת שופר שהיא מצות היום "הענין הראשון" שבו הוא ש"אנו ממליכין עלינו את הבורא" (רס"ג. הובא באבודרהם).

יחיד באשר הוא יחיד: להעיר מפרקי ד"ר א"פ: הלך אדם לעצמו והמליך אותו ראשון ואחריו כו'. ובמשנה סנהדרין ס"פ: לפיכך נברא אדם יחיד ללמדך כו'.

כל הבריאה: וכל העולמות כולם: עשייה יצירה בריאה אצילות (סי' האר"ז"ל). אין אומרים . . . יודיו: ש"וע רבנו הזקן שתקפ"ד ס"ב (מזוהר, כל בו, ב"י שם) וראה ש"ע"ת

ההכרחית והחיונית לחשבון הנפש האישי ולחיי היום יום האישיים (תחום שבו יש להחלטות השפעה מלאה).

שליטת דרך זו באה לידי ביטוי במצוות תקיעת שופר - המצווה היחידה שהיא חובת היום של ראש השנה. במצוות תקיעת שופר אין הרכב של כמה וכמה כלי זמר, אלא זה כלי יחיד דווקא, ואף הוא אינו כלי מוזיקלי משוכלל, המבצע יצירות מוזיקליות יוצאות מן הכלל. השופר הוא דווקא קרן פשוטה של בהמה, ו"כל הקולות כשרים בשופר". השופר מלמד כי תשומת הלב חייבת להיות מוקדשת קודם כול ליחיד ול'אני', וכי יש לשים את הדגש על הבאת קדושה אפילו בעניינים פשוטים ורגילים של חיי היום יום - ורק אחרי כך בחיים החברתיים של היחיד בתור חלק מן הציבור וכך הלאה.

...

ויהי רצון שכל יהודי, איש או אישה, ובמיוחד המנהיגים הרוחניים, ינצלו את השעות הקדושות ואת התעוררות הנשמה של הימים הנוראים לא בעבור בעיות כלליות של עולם ומדינה (שככל שיהיו חשובות, אין הן מעניינם של ראש השנה ושל עשרת ימי תשובה, לא ליחיד ולא לציבור), אלא לקריאה הדחופה של הימים האלה - הקריאה "תמליכוני עליכם" - קבלת הקדוש ברוך הוא למלך, מלך על כל אחד ואחת, וההמשך שלה - הקריאה לתשובה, תפילה, צדקה, דברים שביצועם חייב להתחיל אצל כל אחד ואחד, וממנו עצמו, ואחרי כך מסביב לו, בקהילתו והלאה.

ושהתעוררות הרוחנית והתחיה של הימים האלה יאירו ויקיפו את כל ימות השנה, ויביאו לקשר מעמיק יותר של כל יהודי עם הקדוש ברוך הוא, קשר שיתבטא בחיי יום יום על פי התורה האלוהית ומצוותיה האלוהיות. השינוי לטובה בחיים הרוחניים יביא ודאי שינוי לטובה בחיים הגשמיים, שתהיה זו שנה מבורכת בכל המובנים.

בברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה

מנחם שניאורסאהן

רק לאחר ראש השנה: ראה תורת הבעש"ט על הפסוק כי לולא התמהמנו (קובץ מכתבי תהלים [אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ - ח"ד אגרת תתקמ"ג]).
ההכרחית . . . לחיי היום יום: להעיר גם מקנטרס העבודה פ"ה ואילך.
כלי יחיד דווקא: ש"וע או"ח שתקפ"ו (ראה שם ש"וע אדה"ז ס"י).
כל הקולות כשרים: ר"ה כ"ו, ב.
המנהיגים הרוחניים, ינצלו: ראה ש"וע אדה"ז שתכ"ט, סוס"ב.
הימים האלה . . . כל ימות השנה: וכמו ראש (השנה) המחיה ומנהיג את כל האברים (ימי השנה) (עטרת ראש בתחלתו).
בחיים הגשמיים: כי הדין בראש השנה לעניני עולם הזה (הרמב"ן הובא בהגמ"י פ"ג מהל' תשובה. לקו"ת דברים נט, ב). וגם זה תלוי בההכרה וכו' כי על ידי זה נמתקים כל הדינים ובוור פני מלך חיים (לקו"ת במדבר עב, ב).

מוגש על ידי
אגודת חסידי חב"ד באה"ק (ע"ר)

ת"ד 25 כפר חב"ד, טל' 03'9606402, פקס 03'9606403

בואו להאזין לתקיעות בשופר
בראש השנה (חמישי-שישי, 29-30.9),
בבתי הכנסת בשעות הבוקר
חב"ד מפעילה מאות 'בתי כנסת פתוחים'. פרטים במוקד חב"ד

מוקד חב"ד
*3770